

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-08436/2013-ERU

V Praze dne 29. července 2013

Číslo jednací: 08436-9/2013-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-08436/2013-ERU zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 1. července 2013 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, kterým je společnost **NATALSTAV CZ, s.r.o.**, se sídlem Most – Vtelno, Mostecká 29, PSČ 434 01, IČ 27355942, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost **NATALSTAV CZ, s.r.o.**, se sídlem Most – Vtelno, Mostecká 29, PSČ 434 01, IČ 27355942, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 9. listopadu 2012 v ochranném pásmu podzemního plynárenského zařízení v obci Most, ulice Slatinická, mezi rozestavěným domem na stavební parcele č. 8286 a koncem příjezdové komunikace k uvedené stavební parcele, zemní práce svodu okapu v přímé souvislosti s realizací stavby „stavba rodinného domu v Mostě ul. Slatinická“, kdy došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE d 25, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu, dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti **NATALSTAV CZ, s.r.o.**, se sídlem Most – Vtelno, Mostecká 29, PSČ 434 01, IČ 27355942, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 20 000 Kč** (slovy: dvacet tisíc

korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 09413.

III. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti NATALSTAV CZ, s.r.o., se sídlem Most – Vtelno, Mostecká 29, PSČ 434 01, IČ 27355942, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 094131.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 1. července 2013 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností NATALSTAV CZ, s.r.o., se sídlem Most – Vtelno, Mostecká 29, PSČ 434 01, IČ 27355942 (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 9. listopadu 2012 v ochranném pásmu podzemního plynárenského zařízení v obci Most, ulice Slatinická, mezi rozestavěným domem na stavební parcele č. 8286 a koncem příjezdové komunikace k uvedené stavební parcele, výkopové práce svodu okapu v přímé souvislosti s realizací stavby „stavba rodinného domu v Mostě v ul. Slatinická“, kdy došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE d 25, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jejího provozu.

Správní řízení bylo zahájeno na základě odevzdání věci k projednání přestupku č. j. KRPU-254568-15/TČ-2012-040814 doručené Úřadu dne 5. prosince 2012, jež zaslala Policie ČR, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, územní odbor Most, obvodní oddělení Most, Václava Řezáče 224, 434 75 Most, (dále jen „Policie ČR“), z jehož spáchání byl podezřelý mistr účastníka řízení, pan [REDACTED].

II. Zjištění policejního orgánu

Dne 9. listopadu 2012 byla na místo poškození plynové přípojky v ulici Slatinická, Most vyslána dozorčí službou obvodního oddělení Most hlídka tohoto oddělení, která po příjezdu na místo havárie zjistila, že prostor je zajištěn Policií ČR, Městskou policií Most a záchranným hasičským sborem. V době příjezdu na místo byla již plynová přípojka utěsněna a zaslepena pracovníky pohotovostní služby společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., se sídlem Plynárenská 499/1, 657 02 Brno, IČ: 27935311. Na místě bylo hlídkou Policie ČR provedeno ohledání místa činu, pořízena fotodokumentace a ztotožnění osob, které na místě zasahovaly.

Šetřením Policie ČR dne 9. listopadu 2012 na místě byl pod č. j. KRPU-254568-7/TČ-2012-040814 vyhotoven záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle ust. § 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), kdy mohl [REDAKCE], zaměstnanec účastníka řízení, spáchat v obci Most, Slatinická ulice, přečin obecné ohrožení z nedbalosti podle ust. § 273 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, tím, že jako řidič rýpadla účastníka řízení prováděl výkopové práce u stavby rodinného domku v Mostě, Slatinická ulice, kde zavadil o plynové potrubí, které poškodil, s následným únikem zemního plynu. Zároveň byl téhož dne vyhotoven pod č. j. KRPU-254568-6/TČ-2012-040814 protokol o ohledání místa činu, kde je mimo jiné uvedeno, že výkop v zemině ve tvaru T se nachází mezi ulicí Slatinická a rozestavěným domem. Zhruba 10 metrů od výkopu je odstaven stavební stroj (traktorový bagr), jehož vlastníkem je účastník řízení.

V úředním záznamu č. j. KRPU-254568-1/TČ-2012-040814 ze dne 9. listopadu 2012 o podaném vysvětlení podle ust. § 158 odst. 6 trestního řádu uvádí pan [REDAKCE], že dne 9. listopadu 2012 pracoval od 8:00 hodin na stavbě rodinného domu v Mostě, ul. Slatinická, kde prováděl výkopové práce svodu okapu u rodinného domu bagrem zn. CAT 432E s tím, že mu tyto výkopové práce nařídil jeho nadřízený, také zaměstnanec účastníka řízení, a to ten den ráno. O tom, že by v místě výkopu měly vést nějaké inženýrské sítě, mu nebylo nic známo a jeho vedoucí prohlásil, že v místě výkopu se nic nenachází. Při výkopových pracích najednou uslyšel ucházet plyn, přičemž si nevšiml nějaké pásky upozorňující na vedení plynového potrubí. Ihned zastavil výkopové práce a vše nahlásil svému nadřízenému.

V úředním záznamu č. j. KRPU-254568-3/TČ-2012-040814 ze dne 9. listopadu 2012 o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu uvádí pan [REDAKCE], mistr účastníka řízení, že při zadávání práce bylo dohodnuto, že vše kolem inženýrských sítí na pozemku zajistí majitel stavby pan Novák. Ten také ukázal, kde se má kopat. Protože vedle výkopu byl přenosný elektrický rozvaděč (tzv. Antoníček), postavil dalšího zaměstnance k výkopu, aby na něj dohlížel kvůli možným kabelům. Konstatuje dále, že plynová trubka nebyla nijak označena ani uložena, jak má být dle předpisů o uložení plynového potrubí.

V úředním záznamu č. j. KRPU-254568-5/TČ-2012-040814 ze dne 9. listopadu 2012 o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu uvádí pan [REDAKCE], majitel pozemku, na kterém se provádí stavba rodinného domu, že pozemek koupil již s přípojkou na plyn, vodu a kanalizaci. Dále uvádí, že před započítím stavby si vyžádal všechna potřebná povolení, včetně správce plynárenského zařízení, který do výkresu zakreslil pozici přípojky plynovodního potrubí. Výkopové práce objednal u účastníka řízení pro přípojku vody.

V úředním záznamu č. j. KRPU-254568-12/TČ-2012-040814 ze dne 30. listopadu 2012 k případu poškození plynové přípojky se také vyjádřil p. [REDAKCE], mistr okrsku Most společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., kde uvedl, že havárie byla rychle odstraněna a došlo k přerušení dodávky plynu do potrubí. Dále uvedl, že byla porušena pouze přípojka k rozestavěnému rodinnému domu, kdy plynové potrubí nebylo ještě řádně užíváno a nebylo ještě připojeno k žádnému domu.

Součástí spisu je také vyjádření správce plynárenského zařízení společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., č. 2232/11/171 ze dne 2. srpna 2011 na stavebníka [REDAKCE], dále stanovisko RWE Distribuční služby, s.r.o., č. 5000712450 ze dne 14. listopadu 2012 pro Policii ČR a vyčíslení škody zasláné Policii ČR advokátní kanceláří CESTR & PARTNERS, právním zástupcem společnosti RWE GasNet, s.r.o. jako poškozeného.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených ve spisu Policie ČR, č. j. KRPU-254568-15/TČ-2012-040814 ze dne 3. prosince 2012, která věc odevzdala k projednání přestupku na osobu [REDAKCE], Úřadu, který spis obdržel dne 5. prosince 2012.

Po posouzení výše uvedeného došel Úřad k závěru, že se nejedná o přestupek spáchaný fyzickou osobou, panem [REDAKCE], neboť pan [REDAKCE] při daném jednání vystupoval jako zaměstnanec účastníka řízení a jeho jednání bylo vedeno úmyslem umožnit výkon činnosti účastníka řízení, a tedy v důsledku této činnosti došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE d 25. Úřad tak překvalifikoval předmětné jednání na možné spáchání správního deliktu právnickou osobou, tj. účastníkem řízení, podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

III. Průběh správního řízení

Na základě skutečností zjištěných policejním orgánem zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 08436-2/2013-ERU dne 1. července 2013, s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu.

Účastník řízení tohoto práva využil a dne 15. července 2013 zaslal své vyjádření, kde uvedl, že dne 9. listopadu 2012 prováděl na pokyn p. [REDAKCE], majitele pozemku, výkopové práce na parcele č. 8286 na dešťové kanalizaci. Před zahájením prací jej pan [REDAKCE] poučil, že v místě výkopu nejsou žádné sítě a že nic nebrání ve výkopu strojovou technikou. Jelikož jako stavitel měl mít před zahájením stavby všechny vytyčovací práce na zjištění sítí, nebylo nutné tyto práce provádět znovu. Při kopání byla v místě cca 2,5 m od komunikace přerušena plynovodní přípojka, která v místě výkopu podle p. [REDAKCE] neměla být. Tato přípojka nebyla nijak viditelná, jelikož na potrubí nebyla výstražná páska ani nebyl udělán obsyp potrubí, které by měl na vedení být. Proto pro zaměstnance p. [REDAKCE], který pracoval na bagru, ani pro pracovníka p. [REDAKCE], který dohlížel na přesnost výkopu, nebylo nijak možné zastavit výkop, aby nedošlo k poškození.

Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z výše uvedeného spisu Policie ČR za zcela dostačující a sám z moci úřední další dokazování v průběhu správního řízení nedoplnil.

Dne 8. července 2013 zaslal správní orgán účastníku řízení usnesení č. j. 08436-4/2013-ERU, kterým stanovil účastníkovi řízení povinnost předložit podklady týkající se aktuálních hospodářských výsledků či majetkových poměrů. Toto usnesení mu bylo doručeno dne 10. července 2013. Účastník řízení dne 16. července 2013 zaslal požadované výkazy.

Úřad provedl dne 15. července 2013 dokazování mimo ústní jednání, o čemž byl sepsán protokol č. j. 08436-6/2013-ERU. O této skutečnosti byl účastník řízení s dostatečným předstihem dne 10. července 2013 vyrozuměn oznámením o dokazování č. j. 08436-5/2013-ERU zaslaným dne 8. července 2013. Dokazování bylo provedeno tak, že se oprávněná úřední osoba bez přítomnosti dalších osob seznámila s listinami obsaženými ve spisu.

Dne 15. července 2013 zaslal správní orgán účastníku řízení oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. 08436-7/2013-ERU, které mu bylo doručeno dne 16. července 2013. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí. Účastník řízení této možnosti nevyužil a vyjádření k podkladům rozhodnutí nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení, s ohledem na to, že se účastník řízení sice vyjádřil k podkladům řízení, ale nenavrhl provedení dalších důkazů a neučinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplně a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

IV. Popis skutkového stavu věci

Účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku, vedeném Krajským soudem v Ústí nad Labem, oddíl C, vložka 25727, a to od 25. dubna 2008.

Účastník řízení prováděl dne 9. listopadu 2012 v ochranném pásmu podzemního plynárenského zařízení v obci Most, Slatinická ulice, výkopové práce u stavby rodinného domku, kdy při provádění výkopových prací svodu okapu bagrem zn. CAT 432E zavadil o plynové potrubí, které poškodil a při kterém došlo k následnému úniku zemního plynu, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Havárie byla rychle odstraněna, ale došlo k přerušení dodávky plynu do potrubí. Porušena byla pouze přípojka k rozestavěnému rodinnému domu, kdy plynové potrubí nebylo ještě řádně užíváno a nebylo ještě připojeno k žádnému domu. Škoda byla společností RWE GasNet, s.r.o. vyčíslena na 2 837 Kč.

V. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného v ust. § 68 odst. 3 téhož zákona.

Z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona přitom vyplývá, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Toto ustanovení stanoví skutkovou podstatu správního deliktu ohrožovacího. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně navíc ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Uvedené ustanovení tak představuje též kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu a to tak, aby nedošlo k jeho narušení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání

(provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě tak není pochyb o tom, že to byl účastník řízení, který prováděl zemní práce prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky.

Správní orgán se tak při posuzování správního deliktu účastníka řízení mimo jiné zabýval skutkovým průběhem jeho jednání (tedy zejména, zda danou činnost prováděl v ochranném pásmu a zda věděl, že činnost, kterou provádí, podléhá omezení ve smyslu energetického zákona), dále pak mimo jiné otázkou, zda účastník řízení prováděl zemní práce s maximální opatrností.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce, 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 9. listopadu 2012 v ochranném pásmu podzemního plynárenského zařízení v obci Most, Slatinická ulice, zemní práce při stavbě rodinného domku, při nichž bagrem zn. CAT 432E zavadil o plynové potrubí. Porušena byla pouze přípojka k rozestavěnému rodinnému domu, kdy plynové potrubí nebylo ještě řádně užíváno a nebylo ještě připojeno k žádnému domu.

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl svou činnost v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středotlaké plynovodní přípojky. Ochranné pásmo jako takové přitom vzniká dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo souhlasu s umístěním stavby, přičemž pokud není podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu. Tím, že účastník řízení svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že svou činnost prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán v rámci řízení rovněž prokázal, že vlastní existence plynárenského zařízení byla majiteli pozemku známa z vyjádření správce plynárenského zařízení společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. č. 2232/11/171 ze dne 2. srpna 2011 a projektové dokumentace. Účastník řízení si tak měl ověřit, zda se při provádění této činnosti nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení a má tedy povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Přesto takto nepostupoval.

K samotnému poškození středotlaké plynovodní přípojky v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona došlo při strojním výkopu rýhy.

Ust. § 68 energetického zákona zakazuje v ochranném pásmu plynárenského zařízení provádět činnosti, které by mohly ve svých důsledcích ohrozit tato zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Tento kategorický zákaz je tedy legislativně upraven z důvodu ochrany plynárenských zařízení, kolem kterých se ochranné pásmo nachází. Smyslem uvedeného ustanovení tak nemůže být pouze zákaz činností obecně nebezpečných, ale všech činností, které by toto zařízení mohly ohrozit, tj. i běžných činností prováděných tak, že k ohrožení plynárenského zařízení dojde. Je tedy nezbytné provádět veškeré pracovní činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení tak, aby nedošlo k jeho aktivnímu či pasivnímu zasažení. Provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení plynárenské soustavy, takovouto činností nepochybně je. Způsob jak naplnit porušení tohoto zákazu energetický zákon nestanoví, činí právnické a fyzické podnikající osoby však plně odpovědné za výsledek. Nadto správní orgán uvádí, že postup účastníka řízení v posuzovaném případě přitom nelze chápat jako bdělý postup ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit plynárenské zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší a dále došlo k přerušení dodávky zemního plynu jednomu konečnému zákazníkovi. Svým jednáním tak ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného plynárenského zařízení.

Správní orgán zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 9. listopadu 2012 v ochranném pásmu podzemního plynárenského zařízení v obci Most, ulice Slatinická, mezi rozestavěným domem na stavební parcele č. 8286 a koncem příjezdové komunikace k uvedené stavební parcele, výkopové práce svodu okapu v přímé souvislosti s realizací stavby „stavba rodinného domu v Mostě ul. Slatinická“, kdy došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE d 25, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jejího provozu.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedených deliktů.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu

s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty stricto sensu materiální stránku deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků - srov. § 3 odst. 1 trestního zákona a § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy účastník řízení poškodil středotlakou plynovodní přípojku PE d 25, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť účastník řízení postupoval v rozporu s podmínkami stanovenými správcem sítě plynárenského zařízení.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Úřad proto přistoupil k uložení pokuty v takové výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Nad rámec výše uvedeného se správní orgán také zabýval vyjádřením účastníka řízení ze dne 15. července 2013, které Úřad obdržel dne 16. července 2013 a ve kterém poukazuje na skutečnost, že před zahájením prací pan Novák poučil účastníka řízení, že v místě výkopu nejsou žádné sítě a že nic nebrání ve výkopu strojovou technikou. Jelikož jako objednatel stavby měl před zahájením stavby všechny vytyčovací práce na zjištění sítí, nebylo nutné tyto práce provádět znovu. K tomuto správní orgán dodává, pan [REDAKCE], jako objednatel stavby měl vyjádření správce sítě, společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. č. 2232/11/171 ze dne 2. srpna 2011 a je velice nepravděpodobné, že by tvrdil opak tím spíše, že mu správce sítě v tomto svém vyjádření ukládal před započítím jakýchkoliv zemních prací zažádat o řádné zaměření a vytyčení tohoto zařízení. To však nic nemění na faktu, že je povinností toho, kdo provádí výkopové a další práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení si věc řádně ověřit.

Dále účastník řízení ve svém vyjádření uvádí, že při kopání byla v místě cca 2,5 m od komunikace přerušena plynovodní přípojka, která v místě výkopu neměla být. Tato přípojka

nebyla nijak viditelná, jelikož na potrubí nebyla výstražná páska ani nebyl udělán obsyp potrubí, které by mělo na vedení být. K tomuto správní orgán pouze konstatuje, že je povinností toho, kdo zemní práce provádí, ověřit si pravdivost případných tvrzení třetí osoby, protože on sám je tím subjektem, který provádí činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení a je tedy za případná poškození plně odpovědný.

Výše uvedeným jednáním se účastník řízení dopustil správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

VI. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení zahájeném dne 1. července 2013 v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě Úřad přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské distribuční soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Způsob, jak naplnit toto ustanovení zákona, sám energetický zákon účastníku řízení neurčuje, činí jej však plně odpovědným za výsledek. Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se a posuzovat subjektivní stránku věci, je nutno přihlídnout ke skutečnosti, že úmyslem účastníka řízení zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

Správní orgán má za to, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo v přímé souvislosti se způsobem prováděné činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy požadováno, a ne zvolil pro tuto činnost takový stupeň obezřetnosti a míru opatrnosti, aby k poškození středotlakého plynárenského zařízení nedošlo. Tuto skutečnost

vnímá správní orgán jako přitěžující, neboť pokud by si účastník řízení počínal bděle, k narušení plynárenského zařízení nemuselo nezbytně dojít.

Porušení povinnosti vyplývající z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona považuje správní orgán za závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy. Správní orgán zastává názor, že poškozením plynárenského zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost plynárenské soustavy jako takové. Především se jedná o možný únik plynu do ovzduší, možné přerušování dodávky konečným zákazníkům a také možnost, že nedodržetím stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat.

Správní orgán posuzoval také otázku způsobu spáchání správního deliktu. Zejména bylo při posuzování těchto skutečností přihlédnuto k faktu, že zemní práce byly prováděny v ochranném pásmu prostřednictvím strojní mechanizace, což bylo v rozporu s podmínkami provádění zemních prací uvedenými ve vyjádření správce plynárenského zařízení a v rozporu se zákonnou povinností počínat si takovým způsobem, aby nedošlo k ohrožení plynárenského zařízení, k čemuž správní orgán přihlédl jako k přitěžující okolnosti. Ke skutečnosti, že nebylo provedeno přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu správní orgán přihlédl jako k přitěžující okolnosti.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a případnému přerušování dodávky konečným zákazníkům. Účastník řízení je vytýkáno, že poškodil středotlakou plynovodní přípojku PE d 25, a svým jednáním způsobil únik plynu do ovzduší, s přesně nezjištěnou délkou trvání poruchového prostoje, přičemž k přerušování dodávky zemního plynu došlo u jednoho konečného zákazníka. Tyto údaje vypovídají o nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti přihlédl při stanovení výše pokuty jako k okolnosti polehčující.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu správního deliktu. Při poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší s přesně nezjištěnou délkou trvání. Tuto skutečnost nemohl však účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru.

Správní orgán při stanovování výše pokuty přihlédl také k tomu, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku, vycházel Úřad při stanovení výše pokuty z výkazu zisků a ztrát ke dni 31. prosince 2012, který je účetní jednotka povinna vyhotovovat v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Z výkazu zisků a ztrát předložených účastníkem řízení vyplývá, že v účetním období roku 2012 vykázal účastník řízení hospodářský výsledek ve výši [REDAKCE] Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření vykázal účastník řízení ve výši [REDAKCE] Kč a tržby za prodej vlastních výrobků a služeb [REDAKCE] Kč. Z výkazu zisků a ztrát předložených účastníkem řízení vyplývá, že v účetním období roku 2011 vykázal účastník řízení hospodářský výsledek ve výši [REDAKCE] Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření vykázal účastník řízení ve výši [REDAKCE] Kč a tržby za prodej vlastních výrobků a služeb [REDAKCE] Kč.

S ohledem na tyto údaje je zřejmé, že uložená pokuta nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná

jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina, (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Správní orgán taktéž rozhodl v souladu se zásadou uvedenou v ust. § 2 odst. 4 správního řádu, kdy má povinnost dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 20 000 Kč, a to za spáchání správního deliktu podle energetického zákona. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Ing. Petr Novotný
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly